

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnovite naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 11st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 171. — Štev. 171.

NEW YORK, TUESDAY, JULY 25, 1939—TOREK, 25. JULIJA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

OSEBNA POGAJANJA MED ANGLIJO IN NEMCIJO

GOVORI SE O DENARNEM POSOJILU ANGLIJE NEMCIJI

Tajnik urada za prekomorsko trgovino je imel razgovor z nemškim zastopnikom. — Hudson priznava razgovore in je o tem sporočil Chamberlainu. — Nemški zastopnik je prejel pogoje.

LONDON, Anglija, 24. julija. — V Londonu je nastala velika senzacija, ko je bilo sinoči objavljeno, da je imel odločni tajnik urada za prekomorsko trgovino Robert S. Hudson pretekli teden z nemškim zastopnikom zelo važne razgovore, med katerimi je prišel tudi pogovor na veliko posojilo Anglije Nemčiji.

Hudson pravi, da je že poročal ministrskemu predsedniku Neville Chamberlainu o svojih razgovorih z nemškim gospodarskim svetovalcem dr. Helmuthom Wohlthatom in da bo Chamberlain o tem poročal v poslanski zbornici.

Hudson priznava, da je v popolnoma osebni lastnosti razpravljaval z dr. Wohlthatom o pogojih za mirno poravnano, toda je rekel, da ni bila omejena natančna vsota posojila, ki bi ga Anglija dala Nemčiji.

Kot pravi Hudson, je bil dr. Wohlthat, ko je prišel v London, zelo presenečen nad "samozavestno" angleško politiko ter je želel, da bi prišlo do kakega sporazuma, s katerim bi bila vojna odvrnjena in bi prišlo do splošne prosperitete. Na to je Hudson odgovoril, da o tem ni nikakega vprašanja, da bi Anglija odstopila kaka prekmorska posestva, posebno pa ne bivših nemških kolonij.

Vendar pa sta Hudson in dr. Wohlthat prišla v svojem razgovoru tako daleč, da sta oba sprejela naslednje pogoje za poravnano:

1. Fuehrerju Adolfu Hitlerju bo odločno povedano, da se bo Anglija in njene zaveznice postavile proti vsakemu poiskusu Nemčije, da bi vladala Evropi s silo.

2. Ako je Hitler pripravljen vrniti se na pot miru in diplomatskih pogajanj, bodo Anglija in njene zaveznice gledale na to, da bo Nemčija deležna pravičnih pogojev v vsakem sporazumu in da bo tudi dobila dostop do surovin.

3. Nemčija bo dobila pomoč, da se bo Nemčija s svojo vojno podlago, na kateri je vsa industrija namenjena samo vojaškim potrebam, zopet vrnila k mirovni industriji in kupčiji.

4. Nemčiji bo dano jamstvo za prijateljsko sodelovanje na svetovnih tržiščih.

5. Nemčija bo pristala saj na delno, ako ne na popolno razorožitev in se bo umaknila iz Čehoslovaške.

Covoreč o posojilu, je rekel Hudson, da Nemčiji ne bi dala posojila samo Anglija, temveč v zvezi z drugimi državami, kar bi rade storile, ako bo vsled tega zjamčen mir.

Z ozirom na prijateljsko sodelovanje med angleškimi in nemškimi industrijami je treba pripomniti, da je bilo že skoro popolnoma dogovorjeno glede sodelovanja med angleškimi in nemškimi industrijalci v Duesseldorfu, toda razgovori so takoj prenehali, ko so Nemci zavzeli Prago.

Hudson je rekel, da se mu pogoji, za katere sta se dogovorila z dr. Wohlthatom, zde primerni, toda tega mnenja ni vnanji minister lord Halifax in valed tega čaka Hudsona, ki je nedavno vodil upor proti vladi, ker armada ni dobivala dovolj naglo svojih potrebčin, v bližnji bodočnosti več vročih dni.

Tudi angleška javnost ni tako prepričana, da bi pogoji Hudsonovega sporazuma dovedli do mirne

Zadeva WPA je zopet v ospredju

KONGRES NAJBRŽ NE BO UGODIL SEN. MURRAYU

WASHINGTON, D. C., 24. julija. — Kongresniki se bodo mogoče že konci tega tedna podali na počitnice, vsled česar bo dosti važnih zadev odloženih do meseca januarja, ko se bodo zopet sestali. Nove odredbe glede WPA bodo najbrž ostale v veljavi, dasi si nekateri na vse kripnje prizadevajo, da bi bile v zadnjem hipu omiljene oziroma temeljito izpremenjene.

Med te delavske prijatelje spada senator Murray iz Montane, ki ima pripravljen predlog, čije svrha je razveljaviti nekatere najbolj drastične točke nove postavbe. Predvsem gre za določbo, da morajo vsi delavci, ki delajo osemnajst mesecev za WPA, dobiti trideset dni neplačanih počitnic.

Murray bo danes predložil senatu svoje predloge. Glede omenjene določbe je rekel, da je najbolj brezsrčna, kar jih je kdaj potrdil kongres.

V družbi 21 drugih senatorjev bo predlagal Murray amandiranje reliefne postavbe v takem smislu, da bodo WPA delavci tako plačani kot so v navadi plače v krajih, kjer so zaposleni. Podaljšanje delovnega časa je bilo usodno, kar pričajo stavke pri vladnih projektih po raznih krajih dežele.

Po mnenju parlamentarnih voditeljev se kongres v svojem sedanjem zasedanju ne bo hotel pečati z zakonodajnimi željami senatorja Murraya. Kongresniki se bodo podali na počitnice, dočim bo dalo delavstvo na ta ali on način duška svojemu nezadovoljstvu.

PRITLIKOVEC UMRL V BEDI

Včeraj so pokopali na javnem pokopališču Potters Field pri New Yorku Augusta Wilmoutha, ki je svoječasno nastopal v cirkusu Barnum and Bailey pod imenom "King". Bil je visok le dva čevlja in osem inčev. Umrl je v revščini. Njegovega pogreba se ni nihče udeležil.

HUDA VROČINA V JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, Jugoslavija, 24. julija. — Vsled hude vročine, ki vlada po celi Jugoslaviji, je pošto ministertvo odredilo, da bo pošta raznašana samo po enkrat na dan, dokler ne nastopi hladnejše vreme.

poravnave z Nemčijo, kot pa je Hudson, zlasti še, ker je Nemčija zahtevala, da ji mora biti Gdansk brezpogojno prej izroččen, predno se poda v kaka pogajanja.

Angleška javnost se boji, da se bo Hitler razglasil za edinega razsodnika v vseh zadevah, ki se tičejo Nemčije in da bo vsled tega diplomacija izginila pred železno roko.

ZLE POSLEDICE DOLGE SUŠE

V gornjem delu newyorške države je izbruhnilo več gozdnih požarov. Cena mlečnih produktov bo narasla.

V New Yorku so bli alarmirani vsi delavci park departmenta. Zaliti je bilo namreč treba več sto akrov nasadov, katere preti uničiti dolgotrajna suša.

Iz gornjega dela države prihajajo precej razburjive vesti. Izbruhnilo je več gozdnih požarov, ki se širijo z bliskovito naglico ter jih ni mogoče omejit.

Samo v mestu New Yorku znaša vsled suše povročena škoda več stotisoč dolarjev. Rezervarji, iz katerih dobiva newyorško mesto vodo, so do polovice prazni, vendar se zaenkrat še ni bati pomanjkanja pitne vode.

Poljedelstvo po vseh vzhodnih državah je zelo prizadeto. Iz raznih krajev New Jersey poročajo o pomanjkanju krme. Cena mlečnih produktov se bo znatno zvišala. Pri tem pa nikakor ne bo ostalo. Zvišale se bodo cene tudi poljskim pridelkom vsplšnem.

V Lawrence, Mass., je moralo nekaj tekstilnih tovarn prenehati obratovati zaradi pomanjkanja vode.

Meseca julija je padlo v državi Pennsylvaniji manj kot eno štirinajstinko inča dežja. Vremenski preroki nimajo niti najmanjšega pojma, kdaj bo pričelo deževati.

CENENO POTOVANJE

SEATTLE, Wash., 22. julija. — Sem se je vrnil 24 letni George Cadogan ter povedal, da je ceneje potovati kot pa živeti doma. Potoval je trinajst mesecev, pa je potrošil samo \$500.

J. FARLEY PRI PRESEDNIKU

Vsebina pogovora ni bila objavljena. — Splošno se domneva, da sta razpravljala o zelo važnih zadevah.

HYDE PARK, N. Y. 24. julija. — Danes je obiskal predsednika v njegovem tukajšnjem domu James Farley, voditelj demokratskega narodnega odbora in generalni poštni mojster Združenih držav.

Pogovarjala sta se precej dolgo, toda vsebina pogovora ni bila objavljena. Splošno se sodi, da sta razpravljala o zelo važnih zadevah, najbrz tudi o vprašanju, če namerava predsednik Roosevelt vtrjetje kandidirati ali ne.

Časnikarji niso imeli prilike govoriti niti z Rooseveltom niti s Farleyem, toda Farleya upajo dobiti jutri v roke ter mu izprašati vest.

Farley je dospel sem pozno popoldne ter je tukaj prenočil. V soboto je bil predsednik gost državnega zakladničarja Morgenthaua.

Predno se bo podal Roosevelt v Washington, bo izročil vladi dvanašt akrov svojega zemljišča, na katerem bodo zgradili knjižnico, ki bo vsebovala vse njegove osebne in uradne listine.

AVTNI DELAVCI HOČEJO POSREDOVALCA

DETROIT, Mich., 24. julija. — United Automobile Workers Union, ki pripada Lewisovemu Kongresu za industrijalno organizacijo, pravi, da hoče zadevo glede med predložiti nepristranskemu razsodišču. Pogajanja med delavci in General Motors Corporation se bodo danes obnovila.

R. J. Thomas, predsednik unije avttnih delavcev, je rekel: — Korporacija nam noče zvišati plač in pravi, da ima za to poštene razloge. Če so ti razlogi res pošteni, jih bo brez vsakega obotavljanja predložila nepristranskemu razsodišču.

Pri General Motors stavka že tri tedne 7000 izdelovalcev orodja.

STRAŠNA NESREČA NA KOROŠKEM

DUNAJ, Nemčija 23. julija. — Južno od Velikega zvonarja (Grossglockner), največje gore v Nemčiji se je utrgala velikega skala ter padla na osebnem avtomobil, ki je v istem trenutku privozil po cesti. Tri ženske, nahajajoče se v avtomobilu, so tako zmečkane, da jih ni mogoče spoznati. Šoferja je vrglo v reko Isel, in njegovega trupla še niso našli.

PRIPRAVE ZA LJUDSKO ŠTETJE

Število nezaposlenih bo ponovno ugotovljeno. Izjava trgovinskega tajnika Hopkinsa.

WASHINGTON, D. C., 24. julija. — Trgovinski tajnik Hopkins je izjavil, da se bo novo ljudsko štetje (census), ki se bo vršilo leta 1940, bavilo v prvi vrsti z nezaposlenostjo. Na vprašalni poli je 28 vprašanj, med njimi jih je pa 11, tikajočih se delavskih zadev.

Uradniki bodo dognali, koliko ljudi dela in koliko jih ne dela in kako dolgo so že posamezni člani družin nezaposleni.

Po mnenju trgovinskega tajnika bo census nudil precej jasno sliko delavskega položaja v deželi. Dosedaj so bili ljudje vprašani, če znajo čitati in pisati, prihodnje leto bo pa moral sieherni povedati, katero šolo je obiskoval in kakšne izobrazbe je bil deležen. Ugotovljeno bo tudi, koliko ljudi se je izselilo z dežele v mesto oziroma narobe. Farmerji bodo morali povedati, če so njihove farne čiste ali zadolžene. Hišni gospodarji bodo morali tudi navesti, koliko sob imajo njihove hiše.

ZARADI DVEH CENTOV JE USTRELIL SESTRO

MT. CLEMENS, Mich., 22. julija. — Enajstletni Stanley Dobruk je danes priznal, da je ustrelil svojo štirinajst let staro sestro Frances. Prepirla sta se zaradi dveh centov dolga. Dekle je bilo ustreljeno v kuhinji, ko je likalo perilo. Njen triletni bratec John je pokazal na morileca. Stanley je nekaj časa tajil, pozneje pa povedal, da mu sestra ni hoteli dati dveh centov, ki mu jih je obljubila za nabiranje jagod. Frances mu je očitala, da ji je ukradel 15 centov. To je otroka tako razkačilo, da je šel v očetovo sobo po puško in ustrelil sestro.

OČE IN SIN — LETALCA

OHICAGO, Ill., 24. julija. — Skoro neverjetno se glasi poročilo, da sta oče in sin kapitana pri zračni družbi. Pred desetimi leti je letalec kapitan E. E. Basham pripeljal na clevelandsko letališče svojega 17 let starega sina, da bi se naučil letanja. Danes je C. C. Basham, Jr. uslužben pri American Airline ter poveljuje velikemu prometnemu letalu. Stari Basham se je naučil letati že leta 1923 ter vrši izza leta 1928 službo med Clevelandom in Buffalo. Dosedaj je bil v zraku že nad 12,000 ur.

MRS. BRIDGES NE BO PRIČALA

Niti zagovorništvo niti tožiteljstvo ne bo poklicalo za pričo žene znanega delavskega voditelja.

SAN FRANCISCO, Cal., 22. julija. — Deportacijski proces proti delavskemu voditelju Harry-u Bridgesu se bliža koncu. Včeraj je bil zaslišan kot zadnja priča tožiteljstva Eugene George Dietrich, ki je pričal, da je Bridgesova žena nekoč grozila razkrinkati svojega moža kot komunista.

Nadvse značilno je, da Bridgesove žene ne bodo zaslišali. Glede tega sta se zagovorništvo in tožiteljstvo povesen sporazumela.

Dasl traja proces proti Bridgesu že več nego dva tedna, se ni Mrs. Bridges niti enkrat pojavila v sodni dvorani, dočim je bila njegovna 14-letna hčerka Betty stalna obiskovalka.

— Jaz imam dvoje stanovanj, — je rekel Bridges. — Moj pravi dom, kjer je moja hčerka, in stanovanje v nekem hotelu v downtownu, kjer preživim večino svojega časa.

— Ali ste poročeni ali ne?

— Da, še vedno sem poročen.

Bridges je rekel časnikarjem: — Povsem vseeno mi je, kako se konča proces proti meni. Če me deportirajo v Avstralijo — svobodno jim. Toda sodeč po izjavah vladnih prične bom deportiran. Bolj žalostnih pričevalcev, ki so se zopet v svoje lastne izjave, nisem še nikdar videl. V Ameriki sem še devetnajst let in Amerika se mi je zelo priljubila. Trdno sem prepričan, da bom ostal tukaj.

RAZGLEDNICE Newyorške SVETOVNE RAZSTAVE

DOBITE PRI
KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

35 RAZLIČNIH RAZGLEDNIC
V BARVAH, PREDSTAVLJAJO
ČIH NAJVEČJE ZANIMIVOSTI
TE OGRMNE RAZSTAVE

CENA ZBIJKE
50c
(Polnina plačila)

Vsoto lahko pošljete v zmenkah
po 3 centna po 3 cent.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
50th Street, Apt. 10
J. Laska, Sps.
Place of business of the corporation and address of above officers:
307 WEST 154th STREET
NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year via list in America ... \$7.00
In Canada ... \$8.00
In Europe ... \$9.00
In foreign ... \$10.00

Subscription Rates \$2.00

"GLAS NARODA" IZDAJA TRIKOT DAN IZVEŠENJI NEDELJ IN PRASENIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 154th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1243

PRIHODNJE VOLITVE

Dasi bodo prihodnje predsedniške volitve šele novembra 1940. ameriško časopisje že več mesecev razpravlja o njih. Pa ne samo časopisje. Tudi po klubih in organizacijah političnih strank ter med prebivalstvom v splošnem se čedalje glasneje pojavlja vprašanje: — Kdo bo prihodnji predsednik?

Institut za javno mnenje objavlja vsak mesec svoje doganjanja o prilikah kandidatov, ki pridejo pri obeh strankah vpoštev kot morebitni nominiranci.

Že vnaprej imajo preštete glasove, ki bi jih dobil ta ali oni na republikanski ali demokratiški narodni konvenciji, ako bi se delegatje zavzeli zanj.

Najvažnejši predmet vseh teh debat je pa izražen v besedah: — Ali bo predsednik Roosevelt tretje kandidiral?

Nedavno je neki ameriški magazin ugotovil naslednje: — Predsednik Roosevelt ne bo pod nobenim pogojem dovolil, da bi postavila demokratska stranka za kandidata kakšnega konservativca, ki ni naklonjen New Dealu. Žal pa ni zaenkrat med demokrati nobenega prijatelja New Dealu, ki bi imel pri narodu tako privlačno silo, da bi mu bila izvolitev zamajšana. Vsled tega ni drugega izhoda kot da predsednik Roosevelt še enkrat kandidira.

Po mnenju zgoraj navedenega magazina, bi ne imel noben republikanski kandidat niti najmanjše prilike zmagati, ako bi meril svoje sile in svoj vpliv v Rooseveltovom.

Na drugi strani je skoro enotna fronta tistih demokratov, ki nočejo več podpirati predsednikove politike, in pa republikancev, ki so mnenja, da bi ne bilo v skladu in soglasju z ameriško tradicijo, če bi kakšen ameriški predsednik skušal služiti tri termine zapovrstjo.

Vsako ima kaj povedati, edinole predsednik vztrajno molči.

BOGASTVO SVETA

V buletinu, ki ga izdaja Federal Reserve Board, so natančni podatki o zlatih rezervah.

Na svetu je za petindvajset tisoč milijonov dolarjev zlatih rezerv. Dve tretini, namreč šestnajst tisoč milijonov dolarjev, pripadata Zruženim državam. Vse to zlato seveda ni ameriška last, ampak ga je bilo precej poslanega sem na varno. Transporti zlata so se posebno v zadnjih dveh mesecih zelo povečali. Pri tem gre seveda le za zlate rezerve demokratičnih držav, ki imajo v svojih domačih dežlah zlata:

Anglija za 3449 milijonov dolarjev; Francija za 2776 milijonov, Belgija za 625 milijonov, Holandska za 995 milijonov, Švica 699 milijonov dolarjev.

Zlate rezerve Nemčije in Italije so že do dobra skopnile. Še leta 1914 sta imeli Nemčija in Italija samo za 546 milijonov dolarjev zlata, danes ga imata pa samo za 222 milijonov. Na Italijo odpade 193, na Nemčijo pa samo 29 milijonov.

Kaj bi se dalo s tem bogastvom početi, če bi bilo produktivno uporabljeno. To se pravi, — če bi bilo z njim organizirano mednarodno smotrno gospodarstvo.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;
KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postrežemo vam točno in pošteno. Dolgoletna skušnjava vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA"
315 West 154th Street, New York, N. Y.

PRIZOR WPA STAVKE V MINNEAPOLISU

Ko so WPA delavci v Minneapolis, Minn., zastavkali, jih je policija napadla s plinskimi bombami. V spopadu je bil en stavkar ubit, več pa jih je bilo ranjenih.

Kako bi Poljska odgovorila na morebitni nemški napad

Številni listi pišejo sedaj o raznih možnostih razvoja borbe Nemčije in Poljske, ki bi nastala, če bi se urejanje gđanskega vprašanja zasukalo v kritično smer. Listi razmišljajo o strateških možnostih spopada, posebno pa o tem, kakšen bi bil položaj poljske armade pri spopadu z nemško vojsko.

Vsi listi ugotavljajo možnost spopada v treh glavnih smerih z nemške strani in sicer iz vzhodne Prusije v ozemlje, ki se imenuje večkrat poljski koridor in pa z juga, kjer bi pa Nemci morali vzeti kot izhodno točko sedaj Slovaško. Kot zadnjo možnost napada ki pa je mišljena s poljske strani, pa predvidevajo vpad poljske vojske z ozemlja takozvane Velike Poljske, to je z ozemlja, ki bi imelo pokrajino Poznanja za središče.

Poljski vojaški krogi mislijo, da Nemci pretiravajo, ko se zanašajo na uspeh ofenzive proti Poljski z ozemlja Vzhodne Prusije. Res je, da se nemške čete v letu 1914 z okolici Mazurskih jezer potokle ruske čete generala Rennenkampfa in razbile v začetku dobro zastavljeno rusko ofenzivo. Toda tedaj je bil položaj čisto drugačen, kakor pa je danes. Vzhodna Prusija je klasična dežela gozdov in jezer, ki se je pred letom 1914 naslanjala na trdnjavski trikot Torunja, Gđanska in Grudziadz. Vzhodna Prusija je bila tedaj še povečana za ozemlje, ki ga je Prusija dobila po zadnji delitvi Poljske. Danes pa je trdnjavski trikot Vzhodne Prusije razbit. Vzhodna Prusija je odsekana od ostale Nemčije in nikdar nobena nemška ofenziva s te strani zaradi prometnih in ostalih težkoč, ki slone na odepjenosti Vzhodne Prusije, ne bi mogla razpolagati z več kot devet divizijami. Desno krilo ruske armade, ki je bilo v letu 1914 tepeno pri Mazurskih jezerih, je imelo pred

seboj čisto drugo fronto, kot pa bi bila bodoča poljska fronta v odsoku Vzhodne Prusije. Vdor poljske ofenzive na tej strani, bi se lahko popolnoma izognil območju jezer in gozdov. Poljska armada bi takoj vdrla naravnost proti Koenigsbergu in bi vdrla z dveh smeri in sicer iz smeri Augustow—Suwaki in iz smeri Torun—Grudziadz. Obe smeri nista v območju Mazurskih jezer. Na tej strani pa bi poljsko ofenzivo podprlo tudi brodoge iz Gđinje, ki sicer ni številno, vendar pa lahko za preve dovoz v Vzhodno Prusijo iz Nemčije po morju, kakor bi bil nemogoč dovoz skozi poljski koridor. Vzhodna Prusija bi bila tako po poljskih računih prva hitro strta in popolnoma črtana z nemških strateških računov.

Seveda se pa moramo takoj vprašati, kaj bi bilo s poljskim Pomorjanskim? Poljski račun z Vzhodno Prusijo bi bil mogoč samo tedaj, če se nemški vojski takoj ne posreči doseči zveze med Vzhodno Prusijo in ostalo Nemčijo skozi poljski koridor, to je, če se Nemcem posreči prebiti poljske vojaške sile v koridorju.

Verjetno je, da bi prav v tem odseku napadli Nemci z najmočnejšimi svojimi oddelki, ki bodo tudi izredno močni. Tukaj morajo računati Poljaki na najtežji ndarec, ki bo bliskovit in nenaden. Poljaki računajo, da bodo Nemci v tem delu naleteli na naravno oviro — na Vislo med Tozewom in Grundziaczem. Visla je v tem odseku široka nad 1 km in v dolžini 75 km ni nobenega mostu čez Vislo. Medtem, ko bi se nemške čete morale vsaj za nekaj časa zagrizti v to oviro, mislijo Poljaki sprožiti svoj protinapad v smeri proti Stolpu in Kostlinu v Prusiji ter tako s krila prisiliti to nemško vojsko, ki bi se hotela hitro prebiti čez Vislo za umik. Na jugu se bo morala poljska vojska zavarovati pred vdorom iz Slovaške. Toda v tem delu računa Poljska na zaveznštvo Karpotov, ki so lahko zelo dober temelj za obrambo, prav tako pa tudi za vsako ofenzivo. Oba nasprotnika bi lahko v enaki meri izrabljala to naravno utrjeno ozemlje, vendar pa poljsko vrhovno poveljstvo misli, da skozi Slovaško nemško poveljstvo ne bo imelo na razpolago kot eno samo železniško zvezo in eno samo cesto, sposobno za avtomobile. Iz Karpotov na tej strani bi lahko grozil Poljakom samo tisti, ki bi bil zasedel vrh Dukle in dolino Poprad. Dočim so na slovaški strani prometne zveze zelo slabe, pa ima Poljska na svoji strani pod Karpati pet železniških prog vzdolž Karpotov. Za Karpati sta v razdalji 100 kilometrov dve važno središči za razvoj poljskih operacij v tem delu, in sicer Krakov in Lvov.

Na severu in jugu proti Vzhodni Prusiji in proti Slovaški lahko torej poljska armada prva začne z uspešno ofenzivo. Dasi se je trdilo, da je s severa in juga Poljska popolnoma obkrožena. Vdor v poljski koridor pa lahko poljska vojska zavrne z vpadom v srednjo nemško Prusijo. Poljska ofenziva na jugu pa bi takoj imela za posledico, da bi poljske čete lahko zasledile vse nemške in pa bivšo češko Šlezijo z vsemi njenimi industrijskimi in rudniškimi bogastvi.

90 LET JE BERAČIL.

V neki londonski ubožnici je umrl neki 96-letni berač, ki je vse svoje življenje prosjačil. S svojim šestim letom se je podal na ulico, kamor so ga poslali roditelji. Beraškemu poklicu se je tako privadil, da se mu ni hotel več izneveriti.

Berač je bil trikrat oženjen in je ustanovil pravo dinastijo, ki živi vsa od beračenja. Pokojniki otroci in vnuki prosjajo po preizkušnih načelih utemeljitelj "beraške dinastije" in se vsi hvalijo, da se jim godi izvrstno.

BOMBA RAZTRGALA PET LJUDI.

Težka nesreča se je zgodila na letališču mesta Mehike, ko so prenašali 50 kg težko letalsko bombko. Bomba je padla na tla in se razpočila. Pet oseb je raztrgala na kose, med njimi tudi neko žensko in nekoga otroka.

Najboljši prijatelj
v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50. in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000
PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Vsem svojim prijateljem in sosedom, posebno pa slovenskim sorodnikom in prijateljem se iskreno zahvaljujemo za njihovo sočustvanje in naklonjenost ob čisu smrti našega soproga, očeta in zeta —

Michaela Rusnak-a

Prav iskrena hvala onim, ki so poslali blagopokojniku cvetlice in so k njegovemu pogrebu dali na razpolago svoje avtomobile. Zahvaljujemo se vsem za izraženo sožalje in jim bomo za to vedno hvaležni.

Mrs. MICHAEL RUSNAK in otroci;
Mr. in Mrs. JOHN VOJTEK in otroci.

Belle Vernon, Pa., 21. julija, 1939.

Peter
Zgaga

NEDELJSKI POPOLDAN

Družina sedi pri kosilu. Zunanarabljeno prsi. — Saj se mi je zdelo, da ne bo nič s piknikom — pravi ona. — Oh, no, bomo pa doma, — oavrne ona.

On molče zajema juho ter véasi mimogrede ošine ženo s pogledom.

— Hui, saj pravim, te ženske, — si misli. — Saj je vedno mlajša in lepša. Prav posebno pa danes. Znajo se, znajo.

In kar toplo mu postane pri srcu.

Tudi ona ga skrivaj opazuje, misleč si:

— Lep je in čeden, kadar se obrije. Nobeden bi mu jih osemintrideset ne prisodil. In močan je in zivav. Malokatera ima takega moža. Škoda, da ima delo tako čudno oddeljeno. Zvečer na šilt in je jezen, ker mora zdoma; jutraj se pa ves utrujen vrne. Komaj pojstisto jed, o kateri ne vem, če je večerja, zajtrk ali kosilo. Kriz je kriz!

— Kaj ti je? — jo ljubeznjivo vpraša.

— Ali, nič. Človek ne ve, kaj bi počel. Kar spat bom šla. Taka soparica. V spalnici je vsaj nekoliko piha. Alo, otroci, posodo pomiti in pobrisati in vse popraviti!

— Potem pa v muvis, — dostavi on. Kam drugam bi v tekem vremenu. In še za ajkrim bom dal vsakemu.

Kakor bi mignil, je vse pospravljeno. pomito in pobrisano.

Ona se vrne iz spalnice v rumeni čipkasti svileni halji.

— Kje si pa to dobila? — se začudi on in ne more pogleda odtrgati od nje.

— Kaj ne veš? Sestrična mi jo je dala za božič. Pa sem si mislila, bom pa ponosila, da ne bodo malo požrli. No, zdaj pa le pojdite, otroci! Ali imate dežnike in rubbers? Baj, baj!

— Pa divakar glejte, — svetuje on. — Pravijo, da je danes lep pikker.

Otroci odidejo.

Niso se na cesti, ko zapoje zvonce in se vrata odpro.

Vstopi soseda z lončkom v roki:

— Mokco sem ti prišla vrnit in jajček, ki si mi ga pred stirinajstimi dnevi posodila. Pa nikar ne zameri. Joj, pa kako si napucana! Ali sta šele vstala? Ti pa v sami židispis. Slabo vreme, kaj ne? Sem že večeraj vedela, da bomo nekaj dobili. Ja, revmatizmus, to ti je zlomek. Vse sorte sem že poskušala, pač nič in nič. Ti seveda ne veš, kaj je to, ti si še mlada. Pravijo, da je hrenov gajst dober. Še tisto bom probala. Pa baj baj no! Pa pridna bodita.

Gre. Čez dve minuti potrika in odpre vrata.

— Pa boglonaj za mokco in za jajček. Baj, baj.

— Zdj bo menda mir, — pravi ona. — Tako sem pa zaspala, kar malo legla bom. Pa vrata zakleni.

On zaklene vrata in se še malo obotavlja.

— Ah, jaz bom pa kar na zofo legel.

— Nikar ne bodi neumen. Saj boš zgorel v tisti soparici. Tukaj že vsaj malo piha. In komod se naredi. Šele dva je ura. Kdaj praviš, da moraš na šilt? Ob petih, kaj ne?

Konec jutri.

Kratka Dnevna Zgodba

FLAM O'FLAHERTY:

ČRNI BIK

Dve leti mu je bilo, ko je prišel na Inveravo. Toda bil je vse življenje lačen in ne večji od osla. Njegov lastnik je bil čolnar na celini nasproti Inverave. Črnega bika je bil kupil za deset šilingov, ko je bil star teden dni. Krava, ki ga je bila povrgla, je poginila, ker jo je klalo v črevesju ali kaj. Uboga vdova, njena lastnica, pa je menila, da je poginila za urokom.

Čolnar ni imel nobene zemlje in bika je odraščal okoli njegove koč, navajen bolj na krompirjeve olupke in kopriče kakor na seno, deteljo ali navadno travo. Podnevi se je bika potikal po ribiški vasici in se klatil od cesti. Pa so ga preganjali, otroci pa lučali vanj kamenje. Ponoči ga je njegov gospodar imel v veži privezanega na železen kavelj v zidu pri odzadnjih vratih. Okoli vrata je imel bika od vrvi globoko rano, ki je bila pod gobcem nagloblja. Zakaj vsaki fantje, ki so hodili vasovat v koč h gospodarju, so se ponoči, ko jih čolnar ni videl, čisto zabavali tako, da so bika moleli pod gobec krompir in ga umikali, ko se je bil lačen in mukaje stegoval po njem. Fantičem je bilo v zabavo jahati ga in poti-kati osalove ježice na konec njegovega repa, ki mu je segal le do kolena. Vendar je bil po naravi tako zdrav, da mu to slabo ravnanje ni slo do živega in ga ni napravilo čemernega. Njegova dlaka se je kljub stradanju svetila in kodrala. Bil je brez rogov. Na tementu, kjer rastejo bikom rogovi, je imel vedno prisušeno dlako, ker se je rad silil, suval z glavo v nesnago in trkal, kakor da bi bil res divji.

V jeseni ga je njegov gospodar preprijal na otok Inveravo, kjer naj bi se pasel čez zimo. Upal je, da ga bo tam zredil in da bo dober za prodajo. Izro-

čil ga je v roke kmetu, ki se je pisal za Jakca Hernona iz Colnanbana. "Dobro ga krmi, Jacec," je dejal, "in ko bojnaja prišel ponj, ti bom pripeljal zvrhan čoln najboljšje šote, kar so je kdaj narušili na barju." Hernon je snel globok z glave, pljunil v roke in na vse svetnike prisegel, da bo imel bik zmeraj poln trebuh, pa četudi bi moral zato sami svojega imeti praznega. Vprič čolnarja je črnega bika hkrati s svojjo kravo odgnal na pašo v deteljišče. "Da vidite," je dejal, "da ga na vsej Inveravi in človeka, ki bi ravnal z vašim bikom zatorej." Čolnar se je vrnil na celino zelo zadovoljen s kupčijo, ki jo je napravil.

Kakor hitro se je mali črni bik znašel povezan v sladki detelji, jo je začel požrešno muliti. Zraven je opletal z repom, otresal z glavo in sopihal. Ko se je začel pasti, je imel tako majhen vamp, da bi ga človek mogel prebosti s pletenko. Kaj hitro pa se je tolikanj okrepčal, da je bil videti vamp ko sodec. Kmalu se je tudi sprijateljil s kravo, čeprav ga je skrajna naglala z rogovi, ko je ovohaval njene lakotnice. Vso noč sta se vstrice klatila gori in doli po deteljišču in s hrupavimi jeziki mulila deteljo, da je bilo slišati, kakor bi kdo trgal svilo. Zjutraj pa, ko se je krava postavila k lesi, z glavo preko nje prežvekovala in zdaj pa zdaj zamukala, ker je hotela biti pomolžena. Je mali črni bik stal zraven nje in povsem zadovoljen na pol zaprtih očih prežvekoval.

Toda z ženo, ki je prišla pomolst kravo, je prišel tudi Hernon. Ko je zagledal okrogli vamp črnega bika, je začel divjati kleti. "Pravim ti," je dejal, in se pridušil, "da bo ta nesreča nesrečna požrla trikrat toliko kakor moja krava. Še to minuto mora ven in v skalno." Odgnal je bika iz deteljišča v kreber po skalnati stezi na vrh čeri. Vso pot ga je tepel z debelo palico; kaj le se godi z njim? Hernon ga je vgnal na pašo na prostrano gluho goljavo, ki se je z nje videlo morje in odšel.

Bik je dolgo stikal po goljavi in si le s težavo utiral pot preko zobčastih skal in ostrih zrahtljanih kamnov. Večkrat je poskusil imiliti borno travo, ki je rasla po grapah, pa mu je bila prešlana in pregrenka. In mekjo blizu je rjovel morje in čer je bila visoka in tako izpostavljena, da je njela vsak piš in vsak nagli veter. Začutil se je v veliki stiski in občela ga je groza. Zakaj navajen je bil živeti med ljudmi, blizu hiš in zavetja. Ves ljubi dan ni jedel prav ničesar, celo ne borne trave, ki je rasla tukaj. In skoraj ves čas je po goljavi kolobaril le, da bi našel pot od onod. Ograda ni bila kajsi visoka in lahko bi jo preskočil ali podrl, če bi se z močjo upri vanjo s prsmi. Toda grozilo ga je tako močno, da se ni mogel opogumiti za kaj takega. Ko je stopal vzdolž roba čeri, ki se je pomaljala nad morje in kjer ni bilo ograde, je nenehoma sopihal in od strahu odkakoval k stran.

Prišla je noč in nikamor ni mogel v zavetje pred ostrim jesenskim vetrom, ki je vstal na morju. Drugo jutro je imel kožo mokro od rose in morske pene, vamp pa tako prazen, kakor tedaj, ko je prišel na Inverari. Ko pa je dan narastel, je sonce čarko sijalo, in ga gredo, da je poskakoval naoko-

Dekle s tisoč obrazi

V Parizu se je zopet pojavila Coletta Vorgasse, ženska, ki jo spremlja sloves najbolj izurjene tatiče pariških trgovin. Ta ženska je odsedela daljšo kazen v zaporu in zdaj hiti pariška policija obveščati lastnike trgovin, naj se čuvajo, ker jim groze nezahvaljeni obiski. Celo njene fotografije dostavljajo trgovcem na željo, da se bodo lažje ubranili nadležne Colette Vorgasse.

Ta ženska izvršuje napreč svojo tatinsko obrt s pomočjo neštevilnih uspešnih trikov in je že marsikateraga detektiva speljala na led. Maskiranje in spretnost pretvarjanja ji pri tem pomagata prav tako kakor njena prekanjenost, ki jo dela doraslo vsakemu položaju.

V Parizu poznajo Coletto Vorgasse pod imenom "dekle z tisoč obrazi." Zdej ji je ko-

maj 22 let, pa že ima za seboj bujno preteklost, ki je popisana v sodiščnih arhivih. Pri tatvini, zaradi katere je pravkar odsedela kazen, se je na primer poslužila kostuma za staro žensko. V nekaj sekundah je izvršila tatvino, potem je izginila in niso je mogli najti. Zakaj ne? Ker je enostavno obrnila plašč, ki ga je nosila vrhu obleke in zaradi trenutno spremenjenega videza je ni mogel prepoznati nihče, ki jo je prej imel pred očmi v vlogi stare dame.

Pariški lastniki trgovskih hiš živijo pred Coletto v takšnem strahu, da so ji že ponudili mesečno rento, če bi odnehala s svojo nevarno prakso. Toda prav to je tisto, kar se ne da doseči. Coletta je tatica iz strasti in se noče zadovoljiti s pomudeno rento. Pravi jo celo, da so nekateri poslo-

vodje napravili Coletti ženitne ponudbe. Če bo drzno tatica ugriznila v to jabolko, pa tudi se ni gotovo. Zdi se, da boče preden prijadra v zakonski pristan, preizkusiti se nekoliko nevarnosti svoje priučene obrti.

SEDEMNAJST ZLATIH POKROV V ENI OBČINI

Pokrajina Touraine, vrt Francije, ni le ena najlepših marveč tudi največ zdravih pokrajini v Franciji. V mali občini Fondettes, ki je blizu mesta Tours, sredi samih trat in njiv, je en dan preteklega tedna obhajalo 17 zakonskih parov zlato poroko. Tourski nadškof, ki je sam zlatomašnik je osebo prišel na to izredno proslavo. Sedemnajstkratna zlata poroka v Fondettesu je bila pa tem bolj slovesna, ker je istočasno obhajal domači župnik svoj petdeseti letni jubilej mašniškega posvečenja.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

SMRT NEMŠKEGA ADMIRALA

V Monakovem je umrl v 78. letu svoje dobe nemški admiral Reinhard Koch. Med svetovno vojno je bil podnačelnik štaba vojne mornarice, v kateri je svojočas poveljeval linijski ladji Seelstern. Kochova prošnja za upokojitve je bil zadnji dokument, ki je podpisal leta 1918 bivši nemški cesar Viljem II.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Dva prijatelja.
II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrbna Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.
III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hič mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tagomer.
VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratom.
VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojmi se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenska. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.
IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradil. — Pona-rejeni bankovei
X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše narelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. svezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko s Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, in njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam posvetva kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvijujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

Table with columns for currency type (V Jugoslavijo, V Italijo), amount, and exchange rate.

NEW YORK BRANCH: 250 NASSAU ST., NEW YORK 10010

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (CYRILIC BUREAU) 250 N. 2ND ST., NEW YORK

